

"Škola dobré pohody"

**Vzdělávací program pro předškolní
vzdělávání**

Obsah

1. Identifikační údaje o škole

2. Obecná charakteristika školy

- 2.1 Velikost školy
- 2.2 Zahrada
- 2.3 Lokalita
- 2.4 Historie

3. Podmínky vzdělávání

- 3.1 Věcné vybavení
- 3.2 Životospráva
- 3.3 Psychosociální podmínky
- 3.4 Organizační chod a řízení MŠ
- 3.5 Personální a pedagogické zajištění
- 3.6 Spoluúčast rodičů

4. Organizace vzdělávání

5. Řízení mateřské školy

6. Charakteristika vzdělávacího programu „Škola dobré pohody“

- 6.1 Vzdělávací cíl
- 6.2 Hlavní myšlenky programu
- 6.3 Metody a formy práce
- 6.4 Vzdělávací záměr
- 6.5 Organizační zajištění chodu mateřské školy
- 6.6 Charakteristika
- 6.7 Na co klade důraz
- 6.8 Vzdělávací oblasti
- 6.9 Zpracování obsahu
- 6.10 Rámcové cíle

7. Vzdělávací obsah

- 7.1 Obsah
- 7.2 Kompetence vyjádřené v činnostech

8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí a dětí mimořádně nadaných

- 8.1. Podmínky pro vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním a zdravotním postižením
- 8.2. Vzdělávání dětí nadaných
- 8.3. Vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním

9. Evaluační systém v rámci MŠ

1. Identifikační údaje

Sídlo mateřské školy: Jedlí č. 240, 789 01 Zábřeh

Zřizovatel : Obec Jedlí, Jedlí č.16

Ředitel: Mgr. Marie Chamlarová

Adresa, kontakty: ZŠ a MŠ Jedlí, příspěvková organizace, Jedlí č.240, 789 01 Zábřeh
telefon 588 881 739; mobil 733 408 987, zsams.jedli@seznam.cz

Název programu: „Škola dobré pohody“

Číslo jednací: 49-01-C/01

IZO: 600 148 041

IČO: 709 871 57

Platnost dokumentu: od 4. 2. 2016 do 1. 9. 2019

2. Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy: budova je jednopodlažní (herna s dětskými koutky, relaxační místnost pro děti, umývárna, WC, šatna MŠ, sklad lůžkovin, jídelna MŠ a ZŠ, výdejna stravy, kotelná, sklep; sklad paliva je umístěn mimo budovu). V prvním patře je ředitelna, sborovna, dvě třídy ZŠ, počítačová učebna, kabinety, šatna ZŠ, WC a půda.

2.2 Zahrada: pískoviště, průlezky, dětský zahradní nábytek, zahradní domek na hračky; možnost rozdělení zahrady na hrací koutky pro děti. Dále využití dětského hřiště u KD Jedlí a v zimních měsících farní zahrady.

2.3 Lokalita: MŠ je umístěna v budově ZŠ v klidné a méně osídlené části obce, obklopená zahradami, povětšinou osázenými ovocnými stromy.

2.4 Historie: Před rokem 1957 byla MŠ umístěna v jedné místnosti národní školy. Pro slabou docházku a nedostačující technické vybavení byla uzavřena. V roce 1957 byla znovu otevřena a 6.8.1957 byl zahájen v MŠ celodenní provoz (v obci bylo založeno JZD). Mateřská škola obývala jednu místnost, ve které se odehrávaly veškeré činnosti dětí. Inventář školy byl velice špatný (skříň škola neměla vůbec žádnou). Do školy bylo tehdy zapsáno 32 dětí. V průběhu let se z jednotřídní mateřské školy stala dvoutřídní s počtem zapsaných dětí až 42, za tu dobu prošla různými stavebními úpravami: dostavění dvou učeben, dostavba sociálního zařízení a umývárna. Od roku 1999, z důvodu malého počtu přihlášených dětí, je MŠ opět jednotřídní. Od září 2001 je MŠ v obci

převedena pod ředitelství ZŠ Jedlí. Dne 1.4.2006 se děti MŠ přestěhovaly z budovy „pod Rychtou“ do nedaleké ZŠ u kostela.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné vybavení: MŠ má dostatečně velké prostory. Dětský nábytek, tělovýchovného nářadí, zdravotně hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídajícím počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku – je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno. Hračky, pomůcky, **tělových. náčiní** a knihy pro děti jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení.

Odpovídající je vybavení hudebními nástroji a pomůckami. K dispozici je keyboard, klavír, Orffovy nástroje, zvonkohry a flétny. Děti se samy svými výtvary podílejí na výzdobě interiéru budovy. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem přístupné a mohli je shlédnout i jejich rodiče. Sborovna školy slouží jako zázemí pro pedagogický personál, **je vybavena výpočetní technikou, knihovnou s odbornou a metodickou literaturou.**

Okolí budovy obklopuje zahrada. Děti mají možnost navštěvovat i tělocvičnu v KD Jedlí, která je plně využita jak k pohybu dětí, tak k relaxačním, výchovným a kulturním účelům ZŠ i MŠ.

Prostory mateřské školy a zahrada zajišťují bezpečné prostředí, které je soustavně udržováno v dobré kvalitě, splňuje hygienické podmínky a normy dle platné legislativy týkající se čistoty, osvětlení, hluku, alergizujících či jedovatých rostlin.

3.2 Životaspráva: Podle provozního řádu školy je interval mezi podávanými jídly max. 3 hodinový. Děti se spolupodílejí na přípravě ke stolování. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, která je připravována v kuchyni základní školy ve Štítech a do MŠ je dovážena. Jídelníček je sestavován vždy na jeden týden. Děti mají po celý den k dispozici ve třídě konvici s nápojem (**ovocný čaj, šťávu nebo** vodu). Donáška a konzumace potravin z domova v rámci pobytu dítěte v mateřské škole je možná pouze na doporučení lékaře u dětí vyžadujících dietní stravu.

Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru MŠ. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky: Na základě našich zkušeností je důležité vytvoření takového prostředí, v němž se děti cítí dobře, vnímají klidnou atmosféru a velmi dobře vycítí vyrovnanost a klid učitelky, mají potřebu citového zázemí a bezpečí.

Pobyt dětí venku je dostatečně využíván vždy s ohledem na okamžitý stav počasí. Doba odpočinku a relaxace vychází z věkových a individuálních potřeb dětí, děti ze starší věkové skupiny nejsou ke spánku nuceny, ty, co mají potřebu spánku, odpočívají nebo je jim nabízena alternativní klidová činnost.

Nově přichozím dětem nabízíme adaptační proces. Všichni zaměstnanci školy dětem vytváří takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Učitelky se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Převažují pozitivní hodnocení a pochvaly. Děti se podílejí na vytváření jasných pravidel chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů.

Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Pedagog se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

3.4 Organizační chod a řízení MŠ: Vnitřní uspořádání MŠ je řešeno jednou třídou 3 -6 letých dětí. V současné době je provozní doba MŠ od 6.45 hodin do 15.30 hodin.

Z organizačních důvodů se 2x týdně (od 6.45 hodin do 9.30 hodin) střídá ved. uč. s p. uč. ZŠ.

V 15.00 hod. přibírají zbytek dětí ze školní družiny. Výchovná činnost se přizpůsobuje aktuálním podmínkám a prolíná se celým denním programem.

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí. Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Děti mají potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí; mají dostatek času i prostoru pro hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat. Vzdělávací nabídka pro každý den je připravena tak, aby poměr mezi řízenými a spontánními činnostmi byl vyvážený, při čemž upřednostňujeme skupinovou a individuální formu vzdělávání. Odpočinek dětí vychází z potřeby relaxace s poslechem pohádky a relaxační hudby. Odpočinek hlavně mladších dětí je korigován dle jejich potřeb, není nastaven pevný režim této doby, pouze interval, ve kterém probíhá odpolední svačina.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny. Ve škole je vytvořen funkční informační systém. Pro učitelky MŠ jsou v režimu školy zařazeny pravidelné pedagogické rady 1x měsíčně. Pedagogické rady se konají 4x ročně. Pravidelně každé pondělí se schází všichni pracovníci školy v rámci podpory týmové práce a řešení problémů.

Pedagogický sbor pracuje jako tým, na spolupráci s rodiči se podílí všichni větší či menší měrou, dle záměru plánovaných akcí.

Plánování pedagogické práce a chodu MŠ se opírá o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby. MŠ spolupracuje se zřizovatelem, s nejbližšími zákl. a mateřskými školami (3x ročně setkání vedoucích učitelek MŠ v regionu), s místními organizacemi (fotbalisti Sokol, hasiči), s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

3.5 Personální a pedagogické zajištění: Pedagogický sbor (1ved. uč. MŠ a 1 uč. ZŠ), resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče. Obě p. učitelky využívají k sebevzdělání nabídek různých vzdělávacích institucí s akreditací MŠMT, ze strany ředitelství školy mají maximální podporu.

Logopedická péče probíhá u dětí jak individuální, tak i skupinovou formou.

V rámci denního rytmu jsou zařazovány logopedické chvíle, dechová, rytmická, artikulační a sluchová cvičení a jedenkrát týdně probíhá dopolední blok rozvoje řeči.

Zákonným zástupcům dětí s logopedickými vadami je uč. doporučováno specializované pracoviště logopedické péče v Zábřehu.

Projektové vyučování a akce školy a školky se uskutečňují společně.

3.6 Spoluúčast rodičů: Mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra. Spolupráce mezi rodiči a pedagogy funguje na základě partnerství. Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ a účastnit se různých programů. Rodiče jsou pravidelně informováni o prospívání dětí i o jejich individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad. MŠ nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Rodiče mají dostatečný prostor pro vyjádření svých názorů, námětů a připomínek prostřednictvím konzultací s učitelkami a ředitelkou školy nebo v anonymním dotazníku .

4. Organizace vzdělávání

Jedna třída MŠ: smíšené oddělení tří až šestiletých dětí, 2 pedagogické pracovnice

Přivádění dětí do MŠ: 6.45 – 7.45 hodin

Odvádění dítěte z MŠ: 14.30 – 15.30 hodin (pokud dítě zůstane v MŠ po 15.30 hod. v MŠ, jsou jeho zákonní zástupci informováni telefonicky)

Přijímání dětí: zápis dětí do MŠ na další školní rok se koná v (prvním) posledním květnovém týdnu, pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti (sedmi) let. Přednostně jsou přijímány děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky (viz. Kritéria pro přijímání dětí do MŠ Jedlí).

Stravování dětí: děti dostávají v průběhu dne dopolední svačinu, oběd a odpolední svačinu v čase stanoveném v režimu dne.

5. Řízení mateřské školy

Všichni pracovníci, pedagogové i nepedagogičtí, mají vymezeny svoje pravomoci, povinnosti a úkoly, vyplývající z RVP, ŠVP, TVP, Organizačního a Školního řádu, pracovních náplní a ostatních platných dokumentů školy. Svým chováním a přístupem k práci reprezentují školu, účastní se mimoškolních akcí a snaží se o vzornou reprezentaci školy na veřejnosti.

6. Charakteristika vzdělávacího programu „Škola dobré pohody“

6.1 Vzdělávací cíl: Potlačení projevů agresivity mezi dětmi prostřednictvím poznání sebe sama a rozvojem sociálních kontaktů. Budování obrazu zdravého životního stylu.

6.2 Hlavní myšlenky programu:

- vést děti ke zdravému životnímu stylu
- podporovat duševní pohodu
- vzdělávání dětí rozvíjet prostřednictvím prožitků a praktických zkušeností
- podporovat rozvoj sociálně kulturních postojů, vést k soudržnosti, přátelství a porozumění

6.3 Metody a formy práce:

- pedagog respektuje fyziologické, kognitivní, sociální a emocionální potřeby dětí určité věkové skupiny konkrétním rozpracováním tématické části vzdělávacího projektu do denní vzdělávací nabídky dětem
- veškeré činnosti organizuje pedagog pro děti zajímavým způsobem tak, aby se každé dítě cítilo jistě, bezpečně a spokojeně v podnětném, obsahově bohatém prostředí. Umožňuje dětem bavit se přirozeným dětským způsobem.
- pedagog respektuje individualitu každého dítěte. Vede záznam o vzdělávacích pokrocích dítěte, o jeho vývojových a vzdělávacích pokrocích tak, aby další pedagogické aktivity probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí a aby bylo dítě motivováno k vlastnímu vzdělávacímu úsilí a cítilo se úspěšné, svým okolím uznávané
- uplatňuje **metody a formy práce jako je prožitkové a kooperativní učení hrou**, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte; podporuje dětskou zvědavost, podněcuje radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové
- **činnostní učení (metoda objevování)**: soubor činnostních forem a metod učení, který dává dětem prostor ke konkrétním činnostem, samostatným úvahám a tvorbě vlastních otázek; dítě jen nepřijímá pasivně informace, ale průběžně projevuje vlastní iniciativu (pracuje, přemýšlí, hovoří a tvoří)
- využívá spontánních nápadů dětí a poskytuje dětem dostatek prostoru pro spontánní hry a jeho vlastní plány
- uplatňuje situační učení založené na praktických ukázkách životních souvislostí – uplatňuje učení založené na přirozené nápodobě – spontánní sociální učení. Poskytuje dětem vzory chování.
- uplatňuje aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem dětí předškolního věku
- přímo nebo nepřímo motivuje didakticky cílenou činnost, v níž je zastoupeno spontánní i záměrné učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně.
- zásadně uplatňuje didaktický styl založený na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Probouzí v dětech chuť učit se a objevovat.
- uplatňuje integrovaný přístup. Uskutečňuje vzdělávání na základě integrovaných bloků, které nerozlišují vzdělávací oblasti, ale které nabízejí dítěti obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah bloků vychází ze života kolem nás pro získání skutečných činnostních výstupů – kompetencí dítěte.

6.4 *Vzdělávací záměr*: Rozvoj osobnosti dítěte, její individuality, jejího vzdělávacího potenciálu s celkovým citovým postojem vůči ostatním lidem, světu kolem nás, k jeho práci, k rodině, k přírodě, k vlastnímu zdraví, k planetě Zemi, k historii a k lidovým tradicím a zvykům, ale i k EU a evropskému společenství.

Rozvoj osobnosti s pozitivním vztahem k sobě i k druhým v souladu s všelidskými hodnotami pro generaci 3. tisíciletí, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabšími a ohroženými jedinci, péče o druhé a ohleduplnost k jiným, základy pro zdravý život, význam životního prostředí pro život člověka a důstojné vztahy mezi lidmi všech barev pleti.

6.5 Organizační zajištění chodu mateřské školy:

- denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby

- do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity
- pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání
- děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí

6.6 Charakteristika:

Vzdělávací projekt je vypracován jako schematický model integrovaného bloku vzdělávání, který **umožňuje dítěti vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získávat tak reálnější pohled na svět a aktivní postoj k němu.**

Pedagog vzdělávací projekt dotváří konkrétní týdenní nebo denní didaktickou nabídkou dětem podle jejich individuality a věkového složení třídy se stanovením pedagogického záměru.

ŠVP umožňuje pedagogům ve třídě pracovat samostatně, tvořivě s uskutečňováním svých nápadů a s uplatněním své odborné způsobilosti.

Je dokumentem otevřeným, který na základě evaluačních činností umožňuje dotvořit nebo přeměnit vzdělávání.

6.7 Na co klade důraz:

- na tvořivost pedagoga při uplatňování vzájemného propojení vzdělávacích oblastí při vlastním plánování denní vzdělávací nabídky dětem
- na uplatňování hlavní vzdělávací metody, kterou je pro děti hra nebo jiná pro ně zajímavá činnost
- na aktivitu dítěte prožitkovým učením s posilováním dětské zvědavosti a objevováním světa kolem nás
- na emoční prožitky dětí před získanými výsledky v řízených činnostech
- na respektování specifiky předškolního vzdělávání se schopností pedagoga hledat a objevovat nové vzdělávací cesty
- na spojení vzdělávacích témat se životem a s učením nápodoby v praktickém životě – sociální učení
- na důsledné realizování evaluačních analýz obsahu, metod a forem denní nabídky činností dětem
- na důsledné analýzy evaluace směrem k dítěti zaměřené na rozvoj každého dítěte jako jedinečné osobnosti, vzdělávací pokroky dítěte písemně zaznamenávat
- na spoluúčast s rodinou v netradičních formách zajišťujících pohodovou atmosféru navozující klima důvěry mezi rodiči, školou a dětmi
- při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim
- poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyváženým a to včetně aktivit, které MŠ organizuje nad rámec běžného programu
- děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat
- veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.

- jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách
- je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.

6.8 Vzdělávací oblasti:

1. Dítě a jeho tělo – oblast: BIOLOGICKÁ
2. Dítě a jeho psychika – oblast: PSYCHOLOGICKÁ
3. Dítě a ten druhý – oblast: INTERPERSONÁLNÍ
4. Dítě a společnost – oblast: SOCIÁLNĚ KULTURNÍ
5. Dítě a svět – oblast: ENVIRONMENTÁLNÍ

Oblasti vzdělávání jsou činně propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně fungující celek, v životní skutečnosti nedělitelný. Čím úplnější a dokonalejší bude propojení všech oblastí vzdělávání a zároveň i podmínek, za kterých probíhá, tím bude vzdělání přirozenější, účinnější a hodnotnější.

6.9 Zpracování obsahu:

Školní program je rozdělen na tři vzdělávací bloky: Podzim, Zima, Jaro.

Každý integrovaný blok zahrnuje období tří měsíců (jaro čtyř měsíců), je zpracován do měsíčních témat, rozpracován do myšlenkových map a přehledně graficky znázorněn.

Myšlenkové mapy podtémat s náměty jsou na tři týdny v měsíci; čtvrtý týden je časovou rezervou jednoho týdne v měsíci pro opakování, plnění přání dětí a zařazení evaluačních záměrů.

Na jeho tvorbě se podílely obě učitelky, je variabilní a dává prostor k jeho doplňování a obohacování.

1. Podzim

Cílem tohoto celku je vzájemné poznávání dětí, vzájemná komunikace, orientace v prostorách školy a jejím okolí. Vytváření si pozitivního vztahu ke svému bydlišti, k domovu, ke členům rodiny.

Osvojování si pravidel chování v kolektivu dětí i dospělých. Usměrnování impulsivnosti, náznaku počátků šikany a agresivity.

Pozorování změn v přírodě, počasí, zvířata, sběr podzimních plodů, vnímání krásy podzimu, barvy, práce s přírodninami.

Učit děti chápat přirozený vývoj ve změnách počasí, že je nutné se těmto změnám přizpůsobit.

V návaznosti na to dbát o svoje zdraví.

2. Zima

Tento celek je zaměřen na společné prožívání vánoční nálady, obohacuje tvořivým způsobem citové projevy dětí. Seznamuje s tradicemi, jejich významem pro nás.

Péče o zvířata v zimě, pokusy se sněhem a ledem.

Také zaměření na bezpečnost dětí v MŠ, na silnici, na hřišti i v kolektivu.

3. Jaro

Cílem tohoto celku je pozorování probouzející se přírody, seznámení s jarními květinami, se zvířaty a jejich mláďaty. S tím také související vztah k životnímu prostředí a jeho ochrana, podíl lidí a dětí na jeho zkvalitňování.

Velikonoční lidové zvyky a tradice jsou nezastupitelnou součástí tohoto celku.

Upevňování citových vazeb, upevňování sounáležitosti s rodinou.
 Pozorování změn v přírodě, charakteristika typických znaků ročních období, seznámení se s některými názvy rostlin, jejich částmi a typickými vlastnostmi.
 Poznávání jiných zemí, kultur, lidských ras a odlišností přírody.
 Seznamovat děti s vesnicí, ve které žijí, její historií, pověstmi a okolím.
 Pozorovat a porovnávat stav životního prostředí a jeho vliv na kvalitu života, poznávání ekosystémů.

6.10 Rámcové cíle:

Rámcové cíle	Uplatnění v ŠVP
Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Dostatek informačních zdrojů ❖ Propojit informace se skutečným životem ❖ Práce v motivujícím prostředí ❖ Převaha kladného hodnocení ❖ Netradiční formy a metody práce
Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Atmosféra demokracie a přátelství ❖ Dodržování stanovených pravidel ❖ Utváření ohleduplného a citlivého vztahu k lidem ❖ Poznávání a ochrana přírody
Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Vhodná organizace denního režimu ❖ Bezpečnost, estetičnost a čistota prostředí a péče o ně ❖ Hygienické a stravovací návyky ❖ Prevence šikany a násilí ❖ Relaxace ❖ Respektování individuálních zvláštností a potřeb ❖ Osvojování si základních pracovních dovedností ❖ Integrace dětí vyžadujících zvláštní péči ❖ Rozvoj schopnosti empatie (vcítění) ❖ Multikulturní výchova ❖ Ohleduplnost k handicapovaným

7. Vzdělávací obsah

7.1 *Obsah*: představuje hlavní prostředek vzdělávání dítěte v MŠ. Stanovuje se pro celou věkovou skupinu společně, tj. pro děti ve věku od 3 do 6 (7) let. Jednotlivé oblasti se vzájemně prolínají a ukazují tak na neustálou přítomnost všech oblastí.

- I. *Dítě a jeho tělo*
- II. *Dítě a jeho psychika*
- III. *Dítě a ten druhý*
- IV. *Dítě a společnost*
- V. *Dítě a svět*

Září – Jdeme do školy	<i>Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dětí podporuje)</i>	<i>Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)</i>	<i>Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)</i>	<i>Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)</i>
<i>Dítě a jeho tělo</i>	Uvědomění si vlastního těla.	Lokomoční pohybové činnosti, nelokomoční pohybové činnosti a jiné činnosti.	Zachovávat správné držení těla.	Denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu.
<i>Dítě a jeho psychika – Jazyk a řeč</i>	Rozvoj řečových schopností.	Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti.	Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.	Prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi a dospělými.
<i>Dítě a jeho psychika – Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i>	Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně – logickému.	Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování.	Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si.	Nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti.
<i>Dítě a jeho psychika – Sebepečení, city a vůle</i>	Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě.	Spontánní hra.	Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory.	Málo vlídné, vstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění.
<i>Dítě a ten druhý</i>	Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému.	Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte.	Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.	Nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti.
<i>Dítě a společnost</i>	Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí.	Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování.	Chovat se jednat na základě vlastních pohnutek.	Nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření.
<i>Dítě a svět</i>	Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu.	Sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro děti zajímavé.	Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí.	Nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jejich pestrosti a změně, v jeho dění a řádu.

<u>Říjen – Barevný podzim</u>	<i>Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dětí podporuje)</i>	<i>Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)</i>	<i>Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)</i>	<i>Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)</i>
<i>Dítě a jeho tělo</i>	Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky.	Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti. Seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním.	Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí.	Nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí.
<i>Dítě a jeho psychika – Jazyk a řeč</i>	Rozvoj jazykových dovedností receptivních i produktivních.	Společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinová konverzace.	Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.	Málo příležitostí k samotným řečovým projevům dítěte a slabá motivace k nim.
<i>Dítě a jeho psychika – Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i>	Rozvoj tvořivosti.	Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností, jejich charakteristických znaků a funkcí.	Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.	Převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním.
<i>Dítě a jeho psychika – Sebepojetí, city a vůle</i>	Získávání relativní citové samostatnosti.	Činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu.	Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je.	Nedostatek možností projevit vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich.
<i>Dítě a ten druhý</i>	Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.	Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy.	Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.	Autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem.
<i>Dítě a společnost</i>	Rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.	Aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy.	Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.	Přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů.
<i>Dítě a svět</i>	Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.	Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí, výlety.	Zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace.	Nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí.

Listopad – Podzimní čas	<i>Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dětí podporuje)</i>	<i>Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)</i>	<i>Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)</i>	<i>Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)</i>
<i>Dítě a jeho tělo</i>	Rozvoj a užívání všech smyslů.	Smyslové a psychomotorické hry.	Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů.	Omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům.
<i>Dítě a jeho psychika – Jazyk a řeč</i>	Rozvoj komunikativních dovedností.	Komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv.	Vést rozhovor.	Špatný jazykový vzor.
<i>Dítě a jeho psychika – Poznávací schopnosti a funkce, představitivost a fantazie, myšlenkové operace</i>	Posilování přirozených poznávacích citů.	Motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností.	Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.	Příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa.
<i>Dítě a jeho psychika – Sebepojetí, city a vůle</i>	Rozvoj schopnosti sebeovládání.	Činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné.	Rozhodovat o svých činnostech.	Nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání.
<i>Dítě a ten druhý</i>	Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem.	Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření.	Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.	Nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování.
<i>Dítě a společnost</i>	Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte.	Spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě.	Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.	Nevhodný mravní vzor okolí včetně nevhodných vzorů v médiích.
<i>Dítě a svět</i>	Poznávání jiných kultur.	Aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci.	Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit.	Jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí.

<u>Prosinec – Vánoční čas</u>	<i>Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dětí podporuje)</i>	<i>Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)</i>	<i>Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)</i>	<i>Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)</i>
<i>Dítě a jeho tělo</i>	Ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí.	Zdravotně změřené činnosti.	Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.	Nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí.
<i>Dítě a jeho psychika – Jazyk a řeč</i>	Rozvoj jazykových dovedností receptivních i produktivních.	Samostatný slovní projev na určité téma.	Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.	Vytváření komunikativních zábran.
<i>Dítě a jeho psychika – Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i>	Rozvoj tvořivosti.	Konkrétní operace s materiálem.	Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje také vyjádřit.	Omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimoracionálního poznávání.
<i>Dítě a jeho psychika – Sebepojetí, city a vůle</i>	Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat.	Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení.	Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.	Nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte.
<i>Dítě a ten druhý</i>	Vytváření prosociálních postojů.	Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách.	Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.	Prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým.
<i>Dítě a společnost</i>	Rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.	Různorodé společenské hry a skup. Aktivity umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích.	Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých.	Příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni to je dodržují.
<i>Dítě a svět</i>	Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat.	Ekologicky motivované hravé aktivity.	Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní	Výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná.

			praxi.	
<u>Leden – Zima, zima, zimička</u>	<i>Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dětí podporuje)</i>	<i>Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)</i>	<i>Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)</i>	<i>Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)</i>
<i>Dítě a jeho tělo</i>	Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti.	Konstruktivní a grafické činnosti.	Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.	Neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte.
<i>Dítě a jeho psychika – Jazyk a řeč</i>	Rozvoj kultivovaného projevu.	Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů.	Domluvit se slovy i gesty, improvizovat.	Časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů.
<i>Dítě a jeho psychika – Poznávací schopnosti a funkce, představitost a fantazie, myšlenkové operace</i>	Rozvoj a kultivace představitosti a fantazie.	Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty.	Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité.	Převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci.
<i>Dítě a jeho psychika – Sebepojetí, city a vůle</i>	Rozvoj poznatků, schopností s dovednostmi umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.	Příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání.	Vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.	Jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí.
<i>Dítě a ten druhý</i>	Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.	Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.	Chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.	Časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti.
<i>Dítě a společnost</i>	Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.	Přípravy a realizace společných zábav a slavností.	Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn.	Zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině.
<i>Dítě a svět</i> <i>Pochopení</i>	Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.	Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů.	Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.	Užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků.

Únor – Co děláme celý den	<i>Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dětí podporuje)</i>	<i>Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)</i>	<i>Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)</i>	<i>Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)</i>
<i>Dítě a jeho tělo</i>	Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.	Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.	Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů.	Omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností.
<i>Dítě a jeho psychika – Jazyk a řeč</i>	Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní.	Vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo.	Porozumět slyšenému.	Nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní.
<i>Dítě a jeho psychika – Poznávací schopnosti a funkce, představitost a fantazie, myšlenkové operace</i>	Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení.	Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti.	Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení.	Málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie.
<i>Dítě a jeho psychika – Sebepojetí, city a vůle</i>	Rozvoj kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání.	Cvičení organizačních dovedností.	Uvědomovat si své možnosti i limity.	Spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými.
<i>Dítě a ten druhý</i>	Rozvoj kooperativních dovedností.	Aktivitty podporující sblížení dětí.	Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy řešit konflikt dohodou.	Nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor.
<i>Dítě a společnost</i>	Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž žije.	Tvůrčí činnosti slovesné, literární, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu.	Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení.	Schématické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek.
<i>Dítě a svět</i>	Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.	Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí.	Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý.	Převaha zprostředkovaného poznávání světa.

<u>Březen – Jaro</u> <u>t'uká</u>	Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dětí podporuje)	Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)	Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)	Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)
<i>Dítě a jeho tělo</i>	Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví.	Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.	Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku.	Absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností.
<i>Dítě a jeho psychika – Jazyk a řeč</i>	Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka.	Přednes, recitace, dramatizace, zpěv.	Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat.	Špatný jazykový vzor.
<i>Dítě a jeho psychika – Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i>	Podpora a rozvoj zájmu o učení.	Námětové hry a činnosti.	Postupovat učit se podle pokynů a instrukcí.	Málo příležitostí a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací.
<i>Dítě a jeho psychika – Sebepojetí, city a vůle</i>	Získané schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.	Estetické a tvůrčí aktivity.	Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky.	Stresy a napětí, nejistota nedostatek ochrany a osobního soukromí.
<i>Dítě a ten druhý</i>	Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.	Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi.	Spolupracovat s ostatními.	Nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které v mateřské škole realizují.
<i>Dítě a společnost</i>	Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.	Receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti.	Utvorit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat.	Nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům.
<i>Dítě a svět</i>	Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.	Využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi i naší republiky.	Všímat si změn a dění v nejbližším okolí.	Nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné.

<u>Duben - Mlád'átka</u>	Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dětí podporuje)	Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)	Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)	Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)
<i>Dítě a jeho tělo</i>	Osvojení si poznatků o pohybových činnostech a jejich kvalitě.	Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho části.	Zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky.	Dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení.
<i>Dítě a jeho psychika – Jazyk a řeč</i>	Rozvoj zájmu o další formy sdělení verbální i neverbální komunikace.	Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen.	Učit se nová slova a aktivně je používat.	Omezený přístup ke knížkám.
<i>Dítě a jeho psychika – Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i>	Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci.	Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii.	Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat.	Nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí.
<i>Dítě a jeho psychika – Sebepojetí, city a vůle</i>	Získání relativní citové samostatnosti.	Sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte.	Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.	Nevhodné vzory a modely chování.
<i>Dítě a ten druhý</i>	Rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.	Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého.	Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v MŠ, na veřejnosti.	Nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem.
<i>Dítě a společnost</i>	Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění.	Setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě.	Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.	Nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi lidmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku.
<i>Dítě a svět</i>	Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.	Kognitivní činnosti (diskuse, nad problémem, objevování).	Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ.	Nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy.

<u>Květen – Měsíc květů</u>	Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dětí podporuje)	Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)	Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)	Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)
<i>Dítě a jeho tělo</i>	Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.	Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí.	Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony.	Nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.
<i>Dítě a jeho psychika – Jazyk a řeč</i>	Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností.	Prohlížení a „čtení“ knížek.	Chápat slovní vtip a humor.	Omezený přístup ke knížkám.
<i>Dítě a jeho psychika – Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i>	Vytváření základů pro práci s informacemi.	Řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant.	Naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit.	Zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat.
<i>Dítě a jeho psychika – Sebepečení, city a vůle</i>	Získání relativní citové samostatnosti.	Hry na téma rodiny, přátelství apod.	Zorganizovat hru.	Nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění.
<i>Dítě a ten druhý</i>	Rozvoj a užívání všech smyslů.	Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě.	Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.	Příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce.
<i>Dítě a společnost</i>	Vytváření povědomí o existenci jiných kultur.	Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává.	Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby apod.	Chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrožícím od neznámých lidí.
<i>Dítě a svět</i>	Poznávání jiných kultur.	Praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává.	Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.	Špatný příklad dospělých.

<u>Červen – Děti a naše zem</u>	Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dětí podporuje)	Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)	Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)	Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)
<i>Dítě a jeho tělo</i>	Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.	Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků.	Pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji.	Nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí.
<i>Dítě a jeho psychika – Jazyk a řeč</i>	Rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu.	Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest.	Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.	Špatný jazykový vzor.
<i>Dítě a jeho psychika – Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i>	Vytváření základů pro práci s informacemi.	Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti.	Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy, orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.	Nedostatek času s prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení.
<i>Dítě a jeho psychika – Sebepojetí, city a vůle</i>	Rozvoj schopnosti sebeovládání.	Dramatické činnosti, mimické vyjadřování nálad.	Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.	Málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování.
<i>Dítě a ten druhý</i>	Posilování prosociálního chování v rodině, v dětské herní skupině.	Čtení, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s estetickým obsahem a poučením.	Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky apod.	Nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství.
<i>Dítě a společnost</i>	Rozvoj společenského i estetického vkusu.	Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku a mravní hodnoty.	Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair.	Nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění.
<i>Dítě a svět</i>	Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.	Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií.	Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně.	Uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění.

<u>Červenec, srpen</u> <u>- Prázdniny</u>	<i>Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dětí podporuje)</i>	<i>Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)</i>	<i>Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)</i>	<i>Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)</i>
<i>Dítě a jeho tělo</i>	Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a osobní pohody.	Zdravotně zaměřené činnosti (relaxační, dechová, uvolňovací, protahovací cvičení).	Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (uklidit po sobě, udržovat pořádek).	Nedostatečné využívání vybavení.
<i>Dítě a jeho psychika – Jazyk a řeč</i>	Rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu.	Prohlížení a čtení knížek.	Sledovat očima zleva doprava.	Omezený přístup ke knížkám.
<i>Dítě a jeho psychika – Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace</i>	Vytváření základů pro práci s informacemi.	Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině.	Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“.	Omezený prostor pro vyjádření.
<i>Dítě a jeho psychika – Sebepojetí, city a vůle</i>	Rozvoj schopnosti sebeovládání.	Výlety do okolí, do přírody.	Zorganizovat hru.	Málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání.
<i>Dítě a ten druhý</i>	Rozvoj vztahů dítěte k druhým lidem.	Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých.	Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování,...	Příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí.
<i>Dítě a společnost</i>	Rozvoj společenského chování.	Aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění.	Zacházet šetrně s hračkami, s knížkami, s věcmi denní potřeby,...	Ironizování a znevažování úsilí dítěte.
<i>Dítě a svět</i>	Zlepšovat a chránit prostředí kolem nás.	Praktické užívání technických přístrojů a hraček, se kterými se dítě běžně setkává.	Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí.	Lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení.

7.2 Kompetence vyjádřené v činnostech:

I. DÍTĚ A JEHO TĚLO

obratnost	- je obratné a učenlivé při různých pohybových nebo rytmických hrách a na různých typech povrchů, orientuje se v prostoru: zvládá překážky - hází a chytá míč, užívá různé náčiní, sladí pohyb se zpěvem, zvládá pohyb v členitém terénu, v písku, na ledě apod.
zručnost	- je zručné, dobře zachází s drobnými předměty v souladu s jejich funkcí (s nůžkami, tužkou, modelovacími hmotami apod.)
smyslová citlivost	- je smyslově citlivé: rozlišuje jemné rozdíly v barvách, tvarech, tónech, vůních, hmatových dojmech a chutích, poukáže na podobnosti a souvislosti mezi nimi
dbalost	- dbá o sebe a své prostředí, je pořádné, opatrné a ohleduplné, ví, co je nebezpečné nebo škodlivé a dokáže před tím chránit sebe i druhé
znalosti o těle, pohybu a zdraví	- pojmenuje důležité části těla, zná jejich funkce, má povědomí o růstu těla, o jeho vývoji a změnách, zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

II. DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Jazyk a řeč

jazykové rozlišování a porozumění	- sluchově rozlišuje začáteční a koncové slabiky ve slovech, rozumí běžné řeči v souvislostech s určitou situací, rozumí pohádkám a jiným textům přiměřeným jeho věku
jazyková paměť	- reprodukuje z paměti krátké texty, básničky, písničky
jazyková učenlivost	- ptá se na slova, kterým nerozumí, učí se je a po přiměřeném zácvičku je umí správně používat
jazykově výrazová obratnost a tvořivost	- popíše a osobitě vyjádří zažitou situaci nebo vypráví smyšlený příběh (popíše situaci podle obrázku, volně vypráví pohádku), dovede vytvořit jednoduchý rým, zvládne jednoduchou dramatickou úlohu
citlivost pro jazykový výraz	- chápe slovní vtip a humor, pochopí umělecký slovesný výraz přiměřený jeho věku (jazykové přirovnání, metaforu apod.) – pozná a vymyslí jednoduchá synonyma (různá slova stejného významu), homonyma (stejná slova různého významu), antonyma (slova opačných významů)
komunikační dovednost	- umí vést rozhovor (sleduje řečníka i obsah mluvy, dokáže naslouchat a „neskákat do řeči“, věcně se ptá), domluví se slovy i gesty, správně vyslovuje, ovládá dech, tempo, i intonaci řeči ve prospěch kvality rozhovoru
porozumění	- sleduje očima text nebo znaky zleva doprava, rozlišuje některé značky nebo

- znakům**   piktogramy, rozumí jejich významu a komunikativní funkci, pozná své napsané jméno
- čtenářský zájem**   - projevuje zájem o knížky, prohlíží si ilustrace a zajímá se o obsah textu

Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

- poznávací zaujetí**   - zajímá se o nové věci, zaujatě využívá zkušenosti k učení
- pozornost a vnímavost**   - záměrně se soustředí a udrží pozornost při vnímání nebo tvorbě, vnímá zaujatě a všemi smysly v souladu s charakterem poznávací situace
- intelekt**   - zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné rysy, rozpozná podobnost a rozdílnost, charakteristické rysy předmětů nebo jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi), přemýšlí a dokáže vyjádřit to, o čem přemýšlí, řeší poznávací problémy, pojmenuje většinu z toho, čím je zpravidla obklopeno
- matematizace**   - chápe základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívá (porovnává, řadí a třídí soubory předmětů podle určitého pravidla, orientuje se v elementárním počtu (cca 1-6), chápe číselnou řadu v rozsahu první desítky, pozná více, stejně, méně, první, poslední apod.), chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahoře, dole, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod. v prostoru a v rovině), částečně se orientuje v čase
- tvořivost**   - myslí tvořivě, vymýšlí „nápady“, vyjadřuje své představy a fantazie v tvořivě výrazových činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)

Sebepojetí, city, vůle

- samostatnost**   - snáší odloučení, zaujímá a vyjadřuje vlastní mínění i postoje, dokáže samostatně rozhodovat o svých činnostech, vyjádří souhlas i nesouhlas, dokáže říci „ne“ v situacích, které to vyžadují, odmítá se podílet na nedovolených činnostech
- odpovědnost**   - ve známých opakujících se situacích i bez dozoru zvládá, co je třeba, odpovídá za své jednání, chápe svou odpovědnost, poslouchá a plní smysluplné pokyny a slovní příkazy, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, přistupuje na vysvětlená a pochopená pravidla
- sebehodnocení**   - odhaduje, na co stačí a co zvládne, postupně si uvědomuje své nedostatky, přiznává si chybu, přijímá pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovná se s ním, učí se hodnotit svoje osobní pokroky, prožívá radost ze zvládnutého a poznaného

- vůle** - soustředí se na činnost a kontroluje ji, dokončí, co započalo, snaží se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivity apod.)
- zážitková a výrazová citlivost** - je citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem, prožívá a dětským způsobem projevuje, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snaží se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivity apod.), zachytí a vyjádří své prožitky, city a pocity (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

III. DÍTĚ A TEN DRUHÝ

- sociální obratnost** - navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překoná stud, komunikuje s dospělým vhodným způsobem, přirozeně a bez zábran, komunikuje s druhým dítětem, navazuje a udržuje dětská přátelství, řeší konflikt dohodou, vyjednává s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluví se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- sociální ohleduplnost** - uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajuje svůj názor, přijme jiný názor), přijímá a uzavírá kompromisy, oprostí se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jinému dítěti, spravedlivě se s ním dělí o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si práci na úkolu s jiným dítětem apod., vnímá, co si druhý přeje či potřebuje, vychází mu vstříc (chová se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, má ohled na druhého a soucit s ním, nabídne mu pomoc apod.)
- odvaha v mezilidských vztazích** - brání se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod., odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná, odmítá společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu)
- morální vědomí** - uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým a respektuje je, chápe, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přesto, že je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), chápe, že osobní, respektive osobnostní odlišnosti jsou přirozené, utvoří si základní dětskou představu o tom, co je dobře a co špatně, co se smí a co nesmí (nelhat, nebrat cizí věci, neničit věci kolem sebe, neubližovat, neponižovat, neposmívat se druhým)

IV. DÍTĚ A SPOLEČNOST

- morální návyky** - uplatňuje základní společenské návyky ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, neskákat do řeči, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.), ve vývojově odpovídajících situacích se chová podle představy co je dobře a co špatně (doma, v mateřské škole i na veřejnosti), dodržuje pravidla her a jiných činností, jedná spravedlivě, hraje „fér“

- sociální
přizpůsobivost** - adaptuje se na prostředí školy i jeho běžné proměny (vnímá základní pravidla jednání ve skupině, podílí se na nich a řídí se jimi, podřizuje se názoru skupiny, přizpůsobuje se společnému programu, spolupracuje, přijímá autoritu) a spoluvytváří v tomto společenství prostředí pohody
- kulturní vnímavost** - vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá, sleduje se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotí je (řekne, co se mu líbí či nelíbí, co je baví či nebaví a proč apod.)
- kulturní tvořivost** - zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslí, používá barvy k malbě i pro vyplňování plochy (kolorování), modeluje, konstruuje, tvoří z papíru, tvoří a vyrábí z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.); vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládá základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívá píseň, zachází s jednoduchými hudebními nástroji, sleduje a rozlišuje rytmus)
- kulturní znalosti** - rozpozná nebo i dovede pojmenovat některé vlastnosti, předměty, osobnosti a poznávací souvislosti, které patří do okruhu všeobecných kulturních znalostí (dokáže na úrovni svého věku rozlišit různé umělecké projevy, pojmenuje některé rozdíly mezi nimi např. v barevnosti, rytmu, melodii nebo v dojmu, chápe, že různá umělecká díla jediného autora si bývají v něčem podobná, pojmenuje několik nejvýraznějších uměleckých děl, osobností nebo stylů, s nimiž se často setkává apod.)

V. DÍTĚ A SVĚT

- znalosti a orientace v prostředí** - jak svět přírody (rostliny, živočichové, krajina, podnebí apod.), tak i svět lidí (tělesné, zdravotní, rasové, etnické, jazykové, národnostní a jiné rozdíly)
- ekologické vědomí** - chápe, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, má povědomí o významu životního prostředí (přírody a společnosti) pro člověka, uvědomuje si, že způsob, jakým se chová, a žije, ovlivňuje jeho vlastní zdraví i životní prostředí, rozlišuje aktivity, které mohou zdraví člověka i prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, uvědomuje si, co je nebezpečné (manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, se zdraví ohrožujícími látkami, přírodní a povětrnostní jevy, technické objekty a jevy a další situace s nimiž se dítě může setkat)
- ekologické svědomí** - pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, neničit okolí, neubližovat živým tvorům apod.), odhadne některá nebezpečí a snaží se jim vyhnout

8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen ŠVP), dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí a dětí mimořádně nadaných

ŠVP respektuje individuální přístup k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných. Všechny děti jsou vzdělávány společně. Vzdělávání je přizpůsobováno tak, aby vyhovovalo dětem, jejich potřebám a možnostem. Snahou pedagogů je vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti dítěte, k učení i ke komunikaci a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

8. 1. Podmínky pro vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním a zdravotním postižením

Děti s tělesným postižením:

- možnost pohybu dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků a lidí
- jsou vytvářeny podmínky pro náhradní tělovýchovné aktivity
- jsou využívány kompenzační pomůcky
- vzdělávání je přizpůsobeno zdravotnímu stavu dítěte, jeho schopnostem a dovednostem

Děti se zrakovým postižením

- je zaměřeno na zvládnutí dovedností zaměřených na samostatnost a sebeobsluhu
- je zajištěno bezpečné prostředí na volný pohyb dítěte
- je dodržována předepsaná zraková hygiena
- je vytvářena nabídka alternativních aktivit
- jsou používány vhodné zvukové hračky a pomůcky
- je zajištěna přítomnost asistenta pedagoga

Děti se sluchovým postižením

- je dodržována sluchová hygiena
- vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním prostředí
- jsou zajištěny vhodné kompenzační a didaktické pomůcky

Děti s mentální retardací

- je zajištěno osvojení specifických dovedností zaměřených na zvládnutí sebeobsluhy

a základních hygienických návyků v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení

- jsou zajištěny vhodné kompenzační a didaktické pomůcky
- je zajištěna přítomnost asistenta pedagoga

Děti s poruchami pozornosti a vnímání

- prostředí je zklidňující
- je zajištěn zvýšený dohled pedagoga
- MŠ spolupracuje se SPC Šumperk
- jsou využívány speciální pomůcky zaměřené na cvičení pozornosti a soustředění

Děti s poruchami řeči

- je zajištěna průběžná logopedická péče
- je zajištěna těsná spolupráce s rodiči a dalšími odborníky

Děti s více vadami a autismem

- vzdělávací prostředí je klidné a podnětné
- je zajištěno osvojení specifických dovedností zaměřených na zvládnutí sebeobsluhy a základních hygienických návyků v úrovni odpovídající věku dítěte je zajištěna přítomnost asistenta

8. 2. Vzdělávání dětí nadaných

- vzdělávání je přizpůsobeno mimořádnému nadání dítěte a snaží se ho rozvíjet vhodnými didaktickými pomůckami. Nabízí pestrou škálu aktivit ke všestrannému rozvoji dítěte.

8. 3. Vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním

- těmto dětem je věnována zvýšená pozornost ze strany pedagogů, vzdělávání je zaměřené na osvojení si základních hygienických návyků, pravidel slušného chování a respektování názorů jiných dětí ve škole.

Pedagogům je nabízeno průběžně školení obsahující práci s dětmi se SVP, dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí a dětmi nadaných.

9. Evaluační systém v rámci MŠ

Vyhodnocování funkčnosti ŠVP a jeho úspěšné (či neúspěšné) realizace se provádí následujícími metodami:

Monitoring – pravidelné sledování projevů chování a výpovědí dětí, záznamy do třídního vzdělávacího plánu, třídní knihy

- plnění – průběžně

Odpovídá: učitelky MŠ

Autoevaluace – každodenní konzultace učitelek, hodnocení i samotnými dětmi, rozhovory dětí, výsledky výtvarných činností a další...

- plnění – průběžně

Odpovídá: učitelky MŠ

Analýza – společný rozbor situací, předávání poznatků, rad a zkušeností navzájem mezi pedagogickými pracovníci na pedagogických radách, hodnocení vývojových pokroků jednotlivých dětí

- plnění – 4x ročně

Odpovídá: vedoucí učitelka

Naslouchání – přijímání námětů, názorů a poznatků, hodnocení rodičů i ostatních pracovníků školy

- plnění - průběžně

Odpovídá: učitelky MŠ

Dotazníkové šetření – rozhovory, dotazník jedenkrát za tři roky, zájem rodičů o dění v MŠ a plánovaných akcích – podle potřeby kdykoliv

Odpovídá: pedagogické pracovníce

Hospitace – vzájemné hospitace mezi učitelkami, hospitace vedení školy, hospitační záznamy jsou uloženy u ředitelky školy

Zpráva – analýza a hodnocení uplynulého roku ve „výroční zprávě školy“ – zpracovává vedení školy spolu s učitelkami MŠ

Vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

**Dodatek č. 1:
ke vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let**

Obsah

3. Podmínky vzdělávání

- 3.1 Věcné vybavení
- 3.2 Životospráva
- 3.3 Psychosociální podmínky
- 3.4 Organizační chod a řízení MŠ
- 3.5 Personální a pedagogické zajištění
- 3.6 Spoluúčast rodičů

4. Organizace vzdělávání

5. Řízení mateřské školy

9. Evaluační systém v rámci MŠ

- 9.1 Dokumenty školy ŠVP – TVP,
Soulad TVP – ŠVP - RVP
- 9.2 Průběh vzdělávání
- 9.3 Spolupráce

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné vybavení:

Podle podmínek uvedených v RVP PV je rozšířen sortiment a průběžně obnovován a doplňován hračkami, pomůckami, náčiním, materiálem a doplňky. Uložení hraček, didaktických pomůcek a vybavení v heterogenní třídě je přizpůsobeno nábytkem – uzavíratelné skříňky, vyšší police apod. Některé vybavení je využíváno jen omezenou skupinou dětí (podle věku) s ohledem na bezpečnost a zdraví ostatních. Protože jsme školou dobré pohody, nechybí relaxační koutek.

Budova je obklopena školním pozemkem, který slouží pro herní aktivity MŠ, je zde venkovní učebna pro děti MŠ i ZŠ.

Školní zahrada je vybavena průlezkou, skluzavkou, pískovištěm a sedacím nábytkem pro děti, zohledňujícím menší tělesnou výšku. Prostředí poskytuje dostatečný prostor pro volný pohyb i hru dětí, a zároveň bezpečí a klid pro odpočinek v průběhu celého dne.

Pro ukládání individuálních hygienických potřeb dětí (pleny, vlhčené ubrousky apod.) je vyčleněn prostor ve skříni.

3.2 Životospráva:

V umývárně je zajištěno přebalovací místo. Pro zajištění osobní hygieny dětí je možné použít nočníky. Nočníky se pravidelně dezinfikují. Pro použité pleny je zajištěn krytý odpadkový koš.

3.3 Psychosociální podmínky:

V adaptačním režimu je důležitá provázanost režimu mateřské školy s režimem v rodině. Dětem, aby se cítily v prostředí MŠ dobře, spokojeně, jistě a bezpečně, je umožněno používání specifických osobních pomůcek. Pro zajištění zmíněných podmínek je však velmi důležité hlavně aktivní budování vztahů a spolupráce s rodinou.

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Potřebuje stálý pravidelný denní režim (dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování), více klidu (prostor k odpočinku během dne), více individuální péče (vzdělávací činnosti realizované důsledně v menších skupinách či individuálně), srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely jeho jednání.

3.4 Organizační chod a řízení MŠ:

Z organizačních důvodů zajišťuje dopolední činnosti vedoucí uč.(od 6.45 hodin do 12.00 hodin) a odpolední provoz druhá p. uč. MŠ (s nižším úvazkem; od 12.00 -15.30 hod).

Na částečný úvazek v MŠ v dopoledních hodinách (hlavně s pobytem venku), pomáhá školní asistentka.

3.5 Personální a pedagogické zajištění:

Rozpis přímé pedagogické činnosti učitelů je přizpůsoben tak, aby bylo možné co největší souběžné působení v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne. Žádoucí je podpora školního asistenta, asistenta pedagoga nebo chůvy z projektu Podpora škol – Šablony pro MŠ.

3.6 Spoluúčast rodičů:

Vzhledem k nízkému věku dětí od 2 do 3 let je spolupráce s jejich zákonnými zástupci naprosto zásadní. Spoluúčast rodičů je potřebná pro celkově vstřícný a důvěryhodný vztah mezi rodiči, zaměstnanci školy a dítětem. Možnost umístění dítěte do MŠ napomáhá k souladu rodinného a

pracovního života jeho zákonných zástupců. Nicméně podstatné je pro dítě ve věku od 2 do 3 let stále rodinné zázemí.

4. Organizace vzdělávání

Jedna třída MŠ: smíšené oddělení ve věku od 2 do 6 (7) let, 2 pedagogické pracovnice, 1 školní asistentka.

Přijímání dětí: zápis dětí do MŠ na další školní rok se koná ve dnech 2. až 16. května, pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let.

K zápisu se mohou dostavit všechny děti, které v příštím školním roce dosáhnou nejméně dvou let. Přednostně jsou přijímány děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky.

Pro děti, které do 31. srpna 2017 dosáhnou věku pěti let, je od 1. září 2017 předškolní vzdělávání povinné. Nepřihlášení dítěte nebo zanedbání péče o povinné předškolní vzdělávání je považováno za přestupek.

Stravování dětí: děti dostávají v průběhu dne dopolední svačinu, oběd a odpolední svačinu, zejména v souvislosti s individuální potřebou aktivity, odpočinku nebo spánku jednotlivých dětí.

Děti mladší tří let jsou zařazovány do skupiny stravníků 3 – 6 let.

5. Řízení mateřské školy

Všichni pracovníci, pedagogové i nepedagogičtí, mají vymezeny svoje pravomoci, povinnosti a úkoly, vyplývající z RVP, ŠVP, TVP, Organizačního a Školního řádu, pracovních náplní a ostatních platných dokumentů školy. Svým chováním a přístupem k práci reprezentují školu, účastní se mimoškolních akcí a snaží se o vzornou reprezentaci školy na veřejnosti.

9. Evaluační systém v rámci MŠ

9.1. Dokumenty školy ŠVP – TVP Soulad TVP – ŠVP - RVP

Tato oblast by měla ověřit naplňování stanovených záměrů a cílů v dokumentech školy a zároveň soulad školních dokumentů s cíly RVP.

Nástroje, které jsou zde uvedeny jsou rámcové, pedagogové mohou využít i dalších nástrojů pro splnění daných cílů, jejich výčet pak bude předmětem TVP.

Evaluace časově neomezených plánů (= podtémat integrovaných bloků)	
<i>Cíl:</i>	<i>Vyhodnotit naplnění stanovených záměrů v rámci zrealizované vzdělávací nabídky, stanovit případná opatření do dalšího tématického plánu v rámci integrovaného bloku</i>
<i>Časový rozvrh</i>	<i>Vždy po ukončení časově neomezeného plánu</i>
<i>Nástroje:</i>	<i>- záznam do plánu - konzultace učitelek - dle potřeby záznam do přehledu rozvoje dítěte, konzultace s rodiči</i>
<i>Kdo:</i>	<i>Učitelky</i>

Evaluace podtémat jako celku jednoho integrovaného bloku	
<i>Cíl:</i>	<i>Zhodnotit soulad vytvořených podtémat daného integrovaného bloku, prověřit naplnění stanovených záměrů jako celku, případná opatření</i>
<i>Časový rozvrh</i>	<i>Po ukončení realizace daného integrovaného bloku</i>
<i>Nástroje:</i>	<i>- záznam do TVP - konzultace učitelek - pedagogické rady</i>
<i>Kdo:</i>	<i>Učitelky</i>

Evaluace dílčích projektů	
<i>Cíl:</i>	<i>Plnění záměrů, začlenění do jednotlivých integrovaných bloků</i>
<i>Časový rozvrh</i>	<i>1 x za měsíc – průběh realizace 1x ročně naplnění záměrů</i>
<i>Nástroje:</i>	<i>- záznam do TVP - konzultace učitelek - pedagogické rady - konzultace učitelka – rodič - konzultace učitelka – vedoucí stravovny</i>
<i>Kdo:</i>	<i>Učitelky</i>

Evaluace individuálních plánů	
<i>Cíl:</i>	<i>Zhodnotit osobní pokroky dětí s odkladem školní docházky</i>

<i>Časový rozvrh</i>	<i>Dle potřeb</i>
<i>Nástroje:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - záznam - konzultace učitelek - konzultace s rodiči - vedení portfolia
<i>Kdo:</i>	<i>Učitelky</i>
<i>Záznamy o rozvoji dítěte</i>	
<i>Cíl:</i>	<i>Vytvořit přehledy o rozvoji, vývojových pokrocích dítěte s portfoliem</i>
<i>Časový rozvrh</i>	<i>3x ročně, případně dle potřeby</i>
<i>Nástroje:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - dle potřeby stanovení případných opatření - konzultace učitelek - konzultace s rodiči - pedagogické rady
<i>Kdo:</i>	<i>Učitelky</i>

<i>Soulad - TVP – ŠVP – RVP</i>	
<i>Cíl:</i>	<i>Ověřit soulad TVP – ŠVP – RVP, hodnocení naplňování záměrů, vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce, spoluúčast rodičů</i>
<i>Časový rozvrh</i>	<i>1 x ročně</i>
<i>Nástroje:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - přehledy o rozvoji dětí - výstavy, vystoupení dětí - záznamy - monitoring - hospitační záznamy - autoevaluace pedagogických pracovníků - konzultace - dotazník - pedagogické porady - zpráva hodnocení školy
<i>Kdo:</i>	<i>Učitelky, ředitelka</i>

9.2 Průběh vzdělávání

Evaluace průběhu vzdělávání bude zaměřena na hodnocení vlastního vzdělávacího procesu, používaných metod a forem práce, uplatnění nových poznatků a zkušeností, naplnění cílů a záměru ŠVP.

<i>Evaluace uplatněných metod, postupů, forem práce – vzdělávací proces</i>	
<i>Cíl:</i>	<i>Zhodnocení průběhu vzdělávání z hlediska používaných metod a forem práci se záměry v této oblasti v ŠVP</i>
<i>Časový rozvrh</i>	<i>Průběžně, dotazníky – 1 x ročně</i>
<i>Nástroje:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring - vzájemné hospitace - konzultace pedagogů - hospitace - dotazníky + výstup - pedagogické rady
<i>Kdo:</i>	<i>Učitelky, ředitelka</i>

Osobní rozvoj pedagogů	
<i>Cíl:</i>	<i>Uplatnění poznatků z DVPP ve vlastní práci, autoevaluace vlastního vzdělávacího procesu, autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růstu</i>
<i>Časový rozvrh</i>	<i>Průběžně, 1x ročně dotazníky</i>
<i>Nástroje:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - konzultace - pedagogické rady - hospitace - monitoring - dotazníky
<i>Kdo:</i>	<i>Učitelky, ředitelka</i>

9.3 Spolupráce

Cílem této oblasti je vyhodnocení stanovených záměrů v ŠVP

Evaluace spolupráce s rodinou	
<i>Cíl:</i>	<i>Úspěšnost zvolených metod, forem spolupráce a naplnění stanovených záměrů v této oblasti v ŠVP</i>
<i>Časový rozvrh</i>	<i>1 x ročně</i>
<i>Nástroje:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - fotodokumentace - záznamy z doplňkového programu školy - dotazník - rozhovory s rodiči, mimoškolní akce s rodiči - pedagogické a provozní rady - monitoring
<i>Kdo:</i>	<i>Učitelky, ředitelka, rodiče – dotazník</i>

Evaluace spolupráce se ZŠ, zřizovatelem, veřejností	
<i>Cíl:</i>	<i>Vyhodnotit kvalitu a účelnost zvolených metod ve vztahu naplnění stanovených záměrů v ŠVP</i>
<i>Časový rozvrh</i>	<i>1 x ročně</i>
<i>Nástroje:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - fotodokumentace - záznamy - konzultace s partnery - vystoupení dětí - výstava - články do tisku - den otevřených dveří - webové stránky školy
<i>Kdo:</i>	<i>ředitelka, pedagogické pracovnice.</i>

V Jedlí 31.8.2017

Mgr. Marie Chamlarová
Ředitelka školy

Dana Matějčková
Vedoucí učitelka MŠ

Vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

**Dodatek č.2:
k povinnému předškolnímu vzdělávání individuální formou ,
podpůrná opatření I.stupně**

Obsah

3. Podmínky vzdělávání

3.4 Organizační chod a řízení MŠ

3.5 Personální a pedagogické zajištění

4. Organizace vzdělávání

8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí a dětí mimořádně nadaných

8.4 Podpůrná opatření I. stupně

3. Podmínky vzdělávání

3.4 Organizační chod a řízení MŠ: Vnitřní uspořádání MŠ je řešeno jednou třídou 3 - 5 letých dětí a děti 5 – 7 leté mají svou třídu pro vzdělávání v místnosti vedle ložnice malých dětí, kde si mohou hrát, vzdělávat se i relaxovat.

V odpoledních hodinách do MŠ dochází na vzdělávání tzv. „ Další děti“.

Dalším typem vzdělávání je „povinné předškolní vzdělávání individuální formou“. Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření v MŠ v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku. Termín schůzky určí po domluvě se zákonným zástupcem ved. uč. MŠ.

3.5 Personální a pedagogické zajištění: V MŠ od 1.9.2018 vypomáhá „školní asistent“ z projektu Podpora škol – Šablony pro MŠ.

4. Organizace vzdělávání

Jedna třída MŠ: smíšené oddělení, 28 tří až sedmi-letých dětí, 2 pedagogické pracovnice (z toho 1 na 0,5 úvazku jako školní asistent)

Stravování dětí: děti s odloženou školní docházkou jsou zařazeny do skupiny strávnicků 7-10 let.

8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí a dětí mimořádně nadaných

8.4 Podpůrná opatření I. stupně: podle potřeb dítěte vypracován jednoduchý plán pedagogické podpory, který nastaví pro tyto děti pravidla častějšího vyhodnocování pokroku, poskytování motivující zpětné vazby, vždy s přihlédnutím k věku dítěte a k možným omezením, která obvykle vyplývají z tempa vývoje dítěte.

Organizace výuky pak zohlední postavení dítěte ve skupině, ve vztahu k jeho specifickým potřebám se střídají činnosti (formy i druhy) nebo se naopak postupy fixují a vytváří se pevné struktury potřebné k vytváření vědomostí a dovedností.

V Jedlí 28.8.2018

Mgr. Marie Chamlarová
Ředitelka školy

Dana Matějčková
Vedoucí učitelka MŠ

Vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

**Dodatek č. 3:
aktualizace k 1.9.2019**

Mění se tyto údaje:

1. Identifikační údaje

Adresa, kontakty: ZŠ a MŠ Jedlí, příspěvková organizace, Jedlí č.240, 789 01 Zábřeh
telefon 588 881 739; ~~mobil 733 408 987~~, zsams.jedli@seznam.cz

Platnost dokumentu: od ~~4.2.2016~~ do ~~1.9.2019~~, od 1.9.2019 do 1.9.2022

3. Podmínky vzdělávání

3.2 Životospráva: Podle provozního řádu školy je interval mezi podávanými jídly max. 3 hodinový. Děti se spolupodílejí na přípravě ke stolování. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, která je připravována v kuchyni základní školy ve Štítech a do MŠ je dovážena. Jídelníček je sestavován vždy na jeden týden. Děti mají po celý den k dispozici ve třídě konvici s nápojem (~~ovočný čaj, šťávu nebo~~ vodu).

3.4 Organizační chod a řízení MŠ: Vnitřní uspořádání MŠ je řešeno jednou třídou 3 - 6 letých dětí. V současné době je provozní doba MŠ od ~~6.45~~ 6.30 hodin do 15.30 hodin.

~~Z organizačních důvodů se 2x týdně (od 6.45 hodin do 9.30 hodin) střídá ved. uč. s p. uč. ZŠ.~~

3.5 Personální a pedagogické zajištění: Pedagogický sbor (~~1 ved. uč. MŠ a 1 uč. ZŠ~~), resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.

4. Organizace vzdělávání

Přivádění dětí do MŠ: ~~6.45~~ 6.30 – 7.45 hodin

Přijímání dětí: zápis dětí do MŠ na další školní rok se koná v ~~posledním~~ prvním květnovém týdnu, pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti (sedmi) let.

V Jedlí 19.7.2019

Mgr. Marie Chamlarová
Ředitelka školy

Dana Matějčková
Vedoucí učitelka MŠ

